

Perysova Červená Knihovna presents...

Xavian XA-125ES

Tedy do třetice: mám před sebou malé regálové reprosoustavy, tentokrát se jedná o českou legendu hi-fi scény s italskými kořeny, výrobek Xavian XN-125ES - pokračovatele již více jak 10 let dlouhé řady typů malých regálovek, tolik oblíbených a tolik uznávaných v česko-moravské kotlině. Tento aktuální typ s koncovkou ES (Evoluzione Speciale) navazuje na předchůdce XN-125 Evoluzione a dává si za cíl posunout latku jakosti provedení a hudebního zážitku při poslechu ještě o kousek dál.

Xavian XN-125ES: úvod

Xaviany 125ES jsou opravdu malé, kompaktní a hezky stavěné bedýnky, zjevně solidní konstrukce a pečlivého zpracování, které přímo lákají k tomu, aby si je posluchač na úvod pěkně pohladil a osahal, pomazlil se s nimi, dříve než je seriózně zapojí ke zbytku AV sestavy. Já jsem spíše příznivec konzervativního designu reproduktorových soustav, a tak jsem tuto úvodní proceduru absolvoval vyloženě s radostí – a při tom si uvědomil opravdu rigidní stavbu ozvučnice. Toto se sice opakuje (naštěstí) při všech mých setkáních s regálovkami, ale u XN-125ES byl pocit z jejich naprosté nezničitelosti naléhavý a dominující. Zapůjčený pár k poslechovému testu nesl sériové číslo 004, byl v barvách matně lakované třešně a voněl novotou. Tyto bedýnky klasického střihu se skloněnou čelní stěnou, středobasovým měničem přesahujícím částečně výškový měnič, s hliníkovým bassreflexovým nátrubkem na zadní stěně a „typového štítku“ z kůže se dokáží poměrně jasně odlišit od ostatních soupeřů dané kategorie. Mě oslovují svou skromnou, nevyzývavou krásou.

Základní informace jsou na webových stránkách výrobce <http://www.xavian.cz/cz/index.html>, včetně technických specifikací:

Středobasový reproduktor: 149 mm Vifa-Peerless Premium Line, papírová membrána.

Vysokotónový reproduktor: 29 mm Morel, ručně impregnovaná hedvábná kalota, Acuflex impregnace

Systém: dvoupásmový tlumený bass-reflex, masivní hliníkový nátrubek

Ozvučnice: 22 mm MDF, ručně dýhovaná, tlumená bitumenem

Kmitočtový rozsah: (-3dB v referenční ose): 50 - 26000 Hz

Připojení: 1 pár jednotlivě montovaných terminálů Xavian

Impedance: 6 ohmů

Přechodová frekvence: 2700 Hz.

Citlivost (2V / 1m): 86 dB

Doporučený výkon zesilovače: 30 - 120 W

Rozměry (VxŠxH): 285 x 180 x 275 mm

Hmotnost (1 kus): 8 kg

Výrobce doporučuje reproduktory umístit na stojany Stand Classico nebo st612 Metallico. Pro tyto doplňky jsou již ve spodní stěně ozvučnice XN-125ES připraveny závitové zápustě.

Na tomto místě bych připojil osobní poznámku – výška stojanu 612mm předpokládá posluchače posazeného relativně nízko, aby se dostal do výše měničů nebo ještě kousek pod tuto úroveň, kde se mi zdál zvuk beden o poznání lepší než nad touto úrovní. Měl jsem bedýnky jen o zhruba 50mm níž než by tomu bylo při použití stojanů, a byť jen střední postavy, v mém dosti hlubokém křesle jsem rozhodně nemohl sedět zpříma. Přitom pohodlí je zde na místě, zahořovací perioda měničů je v manuálu uváděna na dlouhatánských 200 hodin.

Xavian XN-125ES: zadání

Úkol zněl jasně: Zapojit reproduktory, najít jejich ideální pozici v prostoru, nechat je rozehrát, vytipovat nejvhodnější nahrávky k testu a zformovat si názor na tuto legendární regálovku.

K zesilovači se XN-125ES zapojují jedním párem šroubovacích svorek Xavian (nelze zapojit v konfiguraci bi-wiring nebo bi-amping). Jeden nejmenovaný časopis (jehož název začíná na „S“ a druhé slovo na „V“), kterýžto předběhl Hi-Fi Voice a testoval 125-ky jako první uvedl, že se jedná o filozofii firmy; já sice filozofii nikdy nebral jako plnokrevný vědní obor, a přestože vždy na reproduktorech oceňuji možnost zapojení bi-wiring, uznávám, že zde skutečně pro tento typ zapojení není důvod - plocha membrány středobasového měniče je poměrně malá a mikrofonní efekt odraženého zvuku se uplatní jen minimálně. Šroubovací terminály sice vypadají poněkud subtilně a lacině, ale reprokabely lze dobře utáhnout i konečky prstů, spoj je nad očekávání pevný. Značení svorek plus/minus je intuitivní, nicméně na jinak zajímavém a nápaditěm koženém proužku (typovém štítku) je jen vytlačené a tím ne zcela dobře čitelné –při zapojování to chce dostatek světla.

Umístění v poslechové místnosti není nijak kritické, oproti mým zkušenostem s předchozími testovanými regálovkami lze najít ideální zvukový projev snadno a rychle. A podobně je tomu i s ideálním místem poslechu, nachází se v relativně široké oblasti okolo vrcholu poslechového trojúhelníku, i poměrně daleko od něj. Podmínkou je, jak již bylo uvedeno, pouze poloha uší posluchače v rovině výškových měničů nebo níže, tehdy je zvuk lépe „propojen“ a dochází k přirozenějšímu podání basů i k lepší kresbě prostorové scény. Natočení měničů k posluchači mi vycházelo pro optimální zvukový projev menší než přímo do poslechového bodu, viděl jsem při poslechu částečně na vnitřní strany ozvučnic. Takto jsem dosáhl nejlepšího uceleného spektra zvuku, kdy bylo slyšet i dostatek basové složky při zachování jasných vokálů a výšek. Pravdou ale je, že výšky a střední pásmo „hrálo“ dobře vždy, v jakékoli poloze reproduktorů (tedy kromě natočení beden ke zdi, na kterou jsem právě koukal:-) A pro pořádek ještě poznámku – vzdálenost beden od sebe byla kolem běžných 2m, ovšem dobrého zvuku byl snadno dosaženo i při vzdálenostech od zhruba 1,2m až do více než 3m. Na druhou stranu, pocit „naplnění“ prostoru zvukem při vstupu do místnosti se nikdy plně nedostavil, vždy bylo třeba pro dokonalý hudební prožitek vstoupit do oblasti ideálního poslechu. Tedy shrnuto a podtrženo, Xaviany nejsou náročné na konkrétní umístění v prostoru, z tohoto pohledu jde o univerzálně použitelný produkt. Velmi chválím.

Xavian XN-125ES: rozbor

Použité kvalitní reproduktory, vyhýbka 1. řádu (-6dB/okt.) s výběrovými součástkami, mimořádně tuhá ozvučnice a co nejbližší umístění měničů od sebe dává potřebné předpoklady k tomu, aby Xaviany XN-125ES dostaly pověsti svých předchůdců a odměnily posluchače dokonalým zážitkem při poslechu. Ano, mohu říct, že se záměr určitě zdařil. Zvuk je v celém hudebním spektru pěkně vyvážený, charakter podání jednotlivých skladeb je neagresivní, muzikální, příjemný a velmi detailní až analytický. A s údivem konstatuji, že i docela bohatý na basy. Na basy, o kterých jasně víte, že v dané nahrávce jsou, i když fyzicky z ozvučnice nevystupují, ani nemohou vystoupit, vzhledem k malému objemu bedýnky a k až rozkošně miniaturnímu středobasovému měniči Wifa-Peerless. Přesto ale jsem basy v hudbě nijak nepostrádal, byť je spodní pásmo díky omezenému frekvenčnímu rozsahu bedny mírně zabarveno charakteristickým (ale docela příjemným) odstínem.

Měl bych nyní pár praktických bodů nasazení XN-125ES „do akce“:

Výsledky poslechu, o kterých se zde zmiňuji, jsou poplatny stáří bedniček cca 70-80hod, vycházím-li z předpokladu, že jsem dostal do rukou nové kusy, soudě podle stavu krabice. Zahoření plných 200h, jak doporučuje manuál, nejsem schopen ve vymezeném čase realizovat. Zvuk je ihned po narození beden dosti upjatý a zakřiknutý, ale už po prvních 10hod se začínají interpreti sami sobě podobat. Po zhruba 40h už nepozoruji nijak významný posun v kvalitě zvuku, ale přednes je již velmi dobře vyvážený, má lehkost, rozumnou údernost a přirozené podání. Stále se však postupně zvyšuje celkový podíl basů v nahrávce, byť jen velmi nenápadně. A já velmi doufám a fandím Xavianům, že se postupně i zbaví toho (jemného) basového zabarvení.

Dodané krycí rámečky nasazené na reproduktory podle mě zvuk vyloženě degradují, v hudbě ubude zde všechno to hezké, co bylo b předchozím odstavci jmenováno. Takže doporučuji je sundat, uložit do krabice, tam jim bude dobře. Důležité však je, že XN-125ES jsou navrženy pro provoz se sundanými rámečky, jak je v manuálu uvedeno. Dokonce je zde i zmínka o případném usazeném prachu na kalotách tweetrů a co s ním (nic, nechat!) Velmi tuto praktickou část oceňuji a přidávám další pochvalu.

Do třetice, středobasový měnič dociluje značných výchylek membrány, i když je celková hlasitost spíše komorní než vysoká. Aspoň se to dříve rozpohybuje a zahoří, napadne leckoho, ale důsledkem je poměrně silné proudění v okolí vyústění bassreflexu a ten tudíž nesmí být ničím jakkoli zastíněn (pozor při umístění na polici příliš blízko u stěny) – jinak se znatelně změní jak objem, tak i charakter basového podkresu.

Zajímá mě, jak je to vlastně s těmi basy, takže sahám po CD-generátoru a poslouchám stupnici sinusových tónů: do 35Hz je ticho a nic jen ticho; na 40Hz je mírně slyšet jak zapracuje bassreflex, 50Hz je podobných spíš tichu než tónu, ale aspoň něco. Se stoupající frekvencí 60, 80, 100Hz intenzita plynule (podtrhuji slovo plynule) narůstá na výslednou úroveň, kde mimo mírné zvýraznění oblasti 120-150Hz je pak již celé slyšitelné pásmo až do mnou rozpoznatelných 16-18kHz vzorně vyrovnaná. Hmm, dobrý. Moc dobrý!

Xavian XN-125ES: (roz)řešení

Poslouchám na ustálené sestavě: CD/DVD player Pioneer DVD-656A + Benchmark DAC1, později připojuji i zapůjčený CD player Cary Audio CD303, vše je přepínáno v tube-preampu JH.Sound, zesíleno v modifikovaném bipolárním zesilovači Denon UPA-F88; interconnecty Perys, reprovkabely OFC měř 2x4mm², délka 3m.

Základ této sestavy jsem použil při všech předchozích testech reprosoustav, tedy Usheru 520II, B&W Signature Diamond a Cardea Kudos C1, a samozřejmě na svých Sněhulácích, takže mohu posoudit nejen zvukové kvality Xavianů, ale vlastně i poměr výkon-cena, přestože se snažím ji nikde neuvádět a pokud možno ani nekomentovat.

Tedy směle k poslechu, jak jsem si poté říkal ještě dalších víc jak 20dní..

Hlasitost je zcela srovnatelná s běžnými reprosoustavami; uváděná relativně nízká citlivost 86dB(1m) je prakticky korigována impedancí 6ohm, namísto běžně používaných a více hifistických 8ohm. Proč tedy nezačít s hlasitostí: Xaviany XN-125ES hrají přirozeně a s hrdou kuráží i při ohleduplném nočním poslechu, s všemi výše jmenovanými atributy a s bezvadným podáním prostoru a přesnou kresbou scény. Poslech je příjemný, hudba se line a neruší, přitom umožňuje zastavení se s tou kterou pasáží, bližší průzkum výkonu interpreta nebo muzikantů a pak zase zklidnění a celkový poslech jako podbarvení atmosféry večera. Na běžných hladinách hlasitosti se (samozřejmě) zlepší dynamika přednesu a lze daleko lépe analyzovat hudební scénu, jednotlivé nástroje a zpěvákovy emoce. Pokud ještě přidáte na hlasitosti, zvuk je stále nezkraslený, věrný, dokonce je stále i celkem příjemný, ale podvědomě se nelze ubránit dojmu, že po Xavianech chcete něco, co vám nejsou ochotny poskytnout. Tedy tichý a středně hlasitý poslech, to je firemní filozofie. Podobně je to i s hudebními žánry – pokud si zvyknete na danou úroveň basů v nahrávce a na to, že prostě musíte poslouchat s hlavou nízko a mezi reproduktory, přijmete si na své u všech oblíbených CDček. Vyznívají tak jak je znám ze Sněhuláků, mají přirozený charakter a nejsou projevem Xavianů ani přikrášleny, ani ochuzeny. Bez rozdílu žánru – jazz, blues, pop, rock i metal, vše zní tak jak by mělo znít. Velké orchestry s komplikovanou dynamikou a tvrdé rockové skladby vyzní rovněž velmi slušně, byť se zmíněnou „neochotou“ k přednesu. A samozřejmě bez spodního basu, tento fakt je třeba občas připomenout... Znovu ovšem opakuji – ačkoli spodní bas není přítomen, bas celkově nechybí, v nahrávce je kde má být, nebo aspoň víte kde má být. Když hudebník frázuje po strunách kontrabasů, dozvíte se vše, co vám chtěl svou hrou sdělit, jen je to poslech z malé regálovky, žádné jiné omezení. Takto dobře vyznívají skladby Pink Floyd, Goldfrapp, Marly Glen, Tootsie Thielemanse, Dana Bárty, Diany Krall a dalších, pěkně zahrají Buty, Žlutý Pes, Rolling Stones atd., vlastně vše mimo abnormalit typu Anaal Nathrakh či Deicide, kde však i přesto zůstává zachován přehled ve skladbě, chybí jen basový fundament a sním spojený náboj nahrávky.

Největší devizou XN-125ES a prvotní vizitkou je určitě přesné podání a vykreslení prostoru, cíleně dosažené použitím jednoduchých vyhýbek a přesahem středobasového a výškového měniče. Prostor je dokonale analyticky vystavěn, do posledního detailu (připomeňme nutnou podmínku: hlavu dolu!) Vokalisté jsou před vámi dokonale čitelní, přítomní, definovaní. Jednotlivé nástroje jsou perfektně oddělené, a mají rozpoznatelný charakter a barvu. Detail a analytika, prostor. To jsou Xaviany. Na rozdíl od testu v SV bych řekl, že je tento prostor 2D (nikoli však 3D!). Všechno se odehrává v rovině propojující zkosené čelní hrany ozvučnic. Zleva, zprava, nahoru, dolu. Ale ne dopředu a dozadu, to 125ES tak nějak „nedaly“. Tohoto pocitu jsem se nezbavil ani při použití obou dostupných zdrojů zvuku, jak Pioneer/Benchmark tak i Cary Audio, které jinak přímo vynikají 3D tvorbou prostoru. Myslím, že toto byl moment, kdy se pro mě staly Xaviany „malými“ regálovkami – v jejich vzorném a přirozeném projevu je všechno vykresleno v oné nevelké rovině mezi bedýnkami krásně zmenšené – malý zpěvák, malý klarinet, malé kytary, dokonale malý model velkého světa. Jako když se díváte z výšky na rozlehlý a bohatě propracovaný model s vláčky: stromečky, domečky, kolejničky, mašinky, vagónky. Vše je takové roztomilé, přestože dokonale věrné. Nicméně realita, ta na vás sáhne až když vidíte z výšky opravdové velké nádraží.

Xavian XN-125ES: závěr

Xaviany hrají pro někoho možná nenápadně, určitě ale pro nikoho jakkoli líně nebo mdle. V přednesu je lehkost a muzikálnost. Analytičnost, detail a přirozený projev. Občas mám pocit, že si bedničky s hudbou hrají, užívají si ji stejně jako posluchač. Jak tedy XN-125ES znějí? Jedním slovem – neutrálně. Berte to ode mne jako třetí pochvalu.

Nedá mi to, abych porovnal 125-ky s dříve testovanými Usher 520II a Kudos C1: oproti Usherům mají Xaviany určitě celkově neutrálnější projev, byť současně o to méně nápadný či poutavý. Při srovnání s Kudosy mě napadá příměr mladšího a staršího bratra – oba jsou z dobré rodiny, mají stejné vlohy, jen starší bratr je momentálně o pár centimetrů větší a o něco vyspělejší. Ale oba stojí rodiče téměř stejné peníze, takže já jako zákazník bych tento fakt měl při případném rozhodování o nákupu zohlednit. Nebo zalovit v jiné společnosti a rozesmát tak toho „třetího vzadu“.

V každém případě cítím, a s každým přehrávaným taktem si uvědomuji, že mají Xaviany určitě velký potenciál, jen stále čekám až se plně projeví – zatím jsou zde jen hojné náznaky. Jak tomu asi bude po více jak 200 hodinách poslechu?

Co k tomu říci?

Kdo dokáže docenit neutralitu zvuku, a je členem „Klubu přátel malých kubatur“, jak jsme v pozdní pubertě říkali jezdcům na fichtlech a na babetách, ten bude s Xaviany XN-125ES opravdu spokojen. Jsem si tím jist.

Co na to moje žena?

„Ten design mě teda moc nezaujal.“

Já na to: „Já spíš myslel jak hrajou, co na to říkáš?“

„Jo, fajn, ale ten design, ten mě teda nezaujal.“

Jiří Petrák - Perys
GSM: +420 602 355872
MAIL: jiri.petrak@quick.cz

K testu ochotně zapůjčil Roberto Barletta, děkujeme za zapůjčení reprosoustav.

Jiří Petrák
5.5.2009